

PROKURATUUR

Kriminaalmenetluse lõpetamise määrus

Koostamise kuupäev ja koht:	04.04.2024, Tallinn
Koostaja ametinimetuse ja nimi:	ringkonnaprokurör Ilona Litvinova
Ametiasutuse nimi:	Põhja Ringkonnaprokuratuur
Kriminaalasja number:	23231751582
Kuriteo kvalifikatsioon:	KarS § 423 lg 1
Kahtlustatava nimi (isikukood):	xxx
Kuriteo toimepanemise aeg:	23.02.2023

Põhja Ringkonnaprokuratuuri menetluses on kriminaalasi nr 23231751582, mille esemeks on xxx poolne ettevaatamatusest liiklusnõuete rikkumine, millega on inimesele tekitatud raske tervisekahjustus.

Kriminaalmenetluse käigus esitati xxx KarS § 423 lg 1 järgi kahtlustus, mille sisu on järgmine.

23.02.2023 kella 11:49 paiku juhtis xxx Harjumaal Tallinnas J. Vilmsi tn xx maja juures mootorsõidukit Jeep Grand Cherokee, reg.märk xxx. Tagurdades nimetatud maja hoovist välja J. Vilmsi tänavale, sõitis xxx otsa kõnniteel liikunud jalakäijale xxx (xxx), kes kokkupõrke tulemusel sai eluohtlikud tervisekahjustused, milledest paranemine on kestvusega üle nelja kuu.

Eespool kirjeldatud tegevusega rikkus xxx ettevaatamatusest järgmisi liiklusseaduse (edaspidi ka LS) sätteid:

- LS § 14 lg 2, mille kohaselt peab iga liikleja, liikluse korraldaja ja muu isik järgima liiklusalaste õigusaktide nõudeid, olema liikluses hoolikas ja ettevaatlik ning tagama liikluse sujuvuse, et vältida ohtu ja kahju tekitamist;
- LS § 16 lg 1, mille kohaselt peab liikleja olema viisakas ja arvestama teiste liiklejatega ning oma käitumises hoiduma kõigest, mis võib takistada liiklust, ohustada või kahjustada inimesi, vara või keskkonda;
- LS § 17 lg 1, mille kohaselt peab liikleja tee andmisel juhinduma liikluskorraldusvahendite nõuetest ja reguleerija märguannetest;
- LS § 33 lg 1, mille kohaselt peab juht olema tähelepanelik teel ja teeservas seisva või

liikuva vähekaitstud liikleja (jalakäija, jalgrattur ja muu selline) suhtes ning vältima tema ohustamist ja talle kahju tekitamist;

- e) LS § 35 lg 1, mille kohaselt ei tohi juht oma tegevusega ohustada jalakäijat, tasakaaluliikurit ega jalgratturit;
- f) LS § 35 lg 2, mille kohaselt lisaks LS § 17 lõikes 5 sätestatule peab juht andma teed jalakäijale tagurdades.

Seega pani xxx toime mootorsõiduki juhi poolt liiklusnõuete rikkumise ettevaatamatusest, millega on inimesele tekitatud raske tervisekahjustus, s.o KarS § 423 lg 1 järgi kvalifitseeritava kuriteo.

11.07.2023 xxx suri. Vastavalt surma põhjuse teatisele xxx on üheks surma soodustanud oluliseks seisundiks mitut kehapiirkonda haaravad vigastused.

Prokurör, tutvunud kriminaalasja materjalidega, jõudis seisukohale, et kahtlustatava suhtes on võimalik kriminaalmenetlus lõpetada KrMS § 202 alusel, kuna tema süü KarS § 423 lg 1 järgi kvalifitseeritava kuriteo toimepanemises ei ole suur ning kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi.

KrMS § 202 lg 1 sätestab, et kui kriminaalmenetluse ese on teise astme kuritegu ja selles kahtlustatava või süüdistatava isiku süü ei ole suur ning ta on heastanud või asunud heastama kuriteoga tekitatud kahju ja tasunud kriminaalmenetluse kulud või on võtnud endale kohustuse tasuda kulud ning kui kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi, võib prokuratuur kahtlustatava või süüdistatava nõusolekul taotleda, et kohus kriminaalmenetluse lõpetaks. Sama paragrahvi lõike 7 kohaselt, kui kriminaalmenetluse esemeks on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe ette vangistuse alammäära või näeb karistusena ette ainult rahalise karistuse, võib kriminaalmenetluse lõpetada ja kohustused määrata prokuratuur.

Prokurör leiab, et kahtlustatavale ette heidetud tegu on kohtueelse menetluse käigus kogutud tõenditega leidnud täielikku tõendamist, on KarS § 423 lg 1 järgi õigesti kvalifitseeritud ning kahtlustatav on selle toimepanemises süüdi.

Samas on prokuröri hinnangul kriminaalasjas ilmnenu asjaolud, millest tulenevalt ei ole kahtlustatava süü suur ja avalik menetlushuvi tema karistamiseks puudub.

Kahtlustatavale inkrimineeritud kuritegu on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära. Käsitletava paragrahvi sanktsioon näeb ette rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistuse. Sellised suhteliselt madalad karistusemäärad näitavad, et antud juhul on tegemist seadusandja silmis kergemaliigilise kuriteoga ning seega on väiksem ka selle kuriteo toime pannud isiku süü. Vaadeldav tegu on toime pandud ettevaatamatusest, mis tähendab, et kahtlustatav ei ole liiklusseaduse nõudeid rikkunud tahtlikult, kuid hoolika käitumise korral oleks ta saanud liiklusõnnetuse ja raske tagajärje saabumise ära hoida. Ettevaatamatu teo ebaõigussisu on võrreldes tahtliku teoga väiksem ning ohtlikkus madalam, mistõttu on väiksem ka selle toime pannud isiku süü.

04.07.2023 toimunud kahtlustatavana ülekuulamisel tunnistas xxx end temale inkrimineeritud kuriteos süüdi ning avaldas sügavat kahetsust toimu pärast. Kahtlustatav kinnitas, et tema ei soovinud kindlasti selle liiklusõnnetuse juhtumist ning

annaks kõik, et see olemata oleks jäänud. Kriminaalasja materjalidest nähtuvalt võttis kahtlustatav ühendust ka hukkunu lähedastega ning vabandas nende ees. 04.04.2024 kriminaalmenetluse lõpetamise vormistamisel, suheldes prokuröriga vahetult, väljendas kahtlustatav samuti siirast kahetsust toimunu pärast.

Seega esineb antud asjas kahtlustatava puhtsüdamlik kahetsus, mis on KarS § 57 lg 1 p 3 kohaselt karistust kergendav asjaolu, milline vähendab kahtlustatava süüd.

Kahtlustatav on varem olnud kriminaalkorras karistatud ühel korral ning 23.02.2023 kuriteo pani ta toime kohtu poolt määratud katseaja kestel. Ent mainitud kriminaalasja esemeks oli rahvatervisevastane süütegu ehk siis tegemist ei olnud samaliigilise kuriteoga. Pole tuvastatud, et käsitletava liiklusõnnetuse põhjustamise ajal oleks kahtlustatav olnud narkojoobes, mis tähendab, et puudub seos menetletava kuriteo ja kahtlustatava varasema karistuse vahel. Pärast juhtunut ei ole kahtlustatava suhtes muid uusi kriminaalmenetlusi alustatud. Seega puudub eripreventiivne vajadus kahtlustatavat kriminaalkorras karistada, kuna ei ole põhjust arvata, et karistamisest loobumine võib tingida uute liiklusalaste süütegude toimepanemist tema poolt. Prokuröri hinnangul on karistuse eesmärgid saavutatavad rahalise kohustuse panemisega kriminaalmenetluse lõpetamisel.

Prokurör leiab, et kahtlustatava kriminaalkorras karistamine ei ole põhjendatud ka üldpreventiivsetel eesmärkidel. Käesoleva kriminaalmenetluse lõpetamine ei mõjuta negatiivselt ühiskonna usku õiguse kehtivusse. Riik on isiku käitumisele üheseltmõistetavalt reageerinud, tema on oma teo keelatusest aru saanud ning kahetseb seda. Seega ei saada käesoleva kriminaalasja menetluse lõpetamine ühiskonnale õiguse kehtivuse osas mingeid negatiivseid signaale.

Kohtueelse menetluse käigus avaldas kahtlustatav korduvalt soovi hüvitada võimaluste piires tema poolt kuriteoga tekitatud kahju ning oli ja on jätkuvalt nõus KrMS § 202 järgse kriminaalmenetluse lõpetamise korral võtma endale vastava kohustuse. Kahtlustatav pidas hukkunud xxx lähedastega – poegadega xxx ja xxx läbirääkimisi, mis päädisid 28.11.2023 kompromisslepingu sõlmimisega (koos selle juurde kuuluva muutmise kokkuleppega 01.04.2024). Selles leppisid pooled kokku mittevaralise kahju summas ja selle hüvitamise korras. Nimelt kohustus kahtlustatav tasuma kahju hüvitist summas 6 500 eurot igakuiste maksetena lepingu punktis 4.1. sätestatud ulatuses ja muutmise kokkuleppe punktis 2.1. sätestatud tähtaegadel ning on nõus, et käesolevasse määrusesse pandav kahju hüvitamise kohustus täidetakse täpselt vastavuses lepingus ja selle juurde kuuluvas muutmise kokkuleppes kokkulepituga. Seda taotlevad ka hukkunu lähedased. Kahtlustatav on tänaseks asunud lepingut ja selle muutmise kokkulepet täitma ning seisuga 04.04.2024 on hüvitanud 2 000 eurot. Ülejäänud osas 4 500 eurot kohustub kahtlustatav teostama igakuiseid makseid alates menetluse lõpetamise määruise allkirjastamisest kuni 24.09.2024. Hukkunu lähedastele on selgitatud KrMS § 202 järgse kriminaalmenetluse lõpetamise olemus ning nemad on sellest aru saanud ja sellega nõus.

Peale selle, on kahtlustatav nõus hüvitama kriminaalmenetluse kulud, nimelt isiku kohtuarstliku ekspertiisi maksumuse 84 eurot.

Karistusõiguslikud sanktsioonid peavad säilitama oma *ultima ratio* iseloomu ehk jääma isiku käitumise suunamisel riigi viimaseks vahendiks. Karistust kohaldatakse üksnes siis, kui selle järele on tungiv vajadus ning muudest vahenditest ei piisa.

Antud juhul leiab prokurör, et üld- ega eripreventiivsetest vajadustest lähtuvalt ei ole kahtlustatava suhtes kriminaalmenetluse jätkamine ega tema karistamine vajalik, vaid edaspidise õiguskorrektsiooni tagamiseks piisab kahtlustatava suhtes KrMS § 202 lg 2 sätestatud kohustuste kohaldamisest. Seega puudub kahtlustatava suhtes kriminaalmenetluse jätkamiseks avalik menetlushuvi.

Juhindudes KrMS §-dest 202 ja 206, prokurör

määras:

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 23231751582 menetlus.
2. **Kohustada xxx maksma riigituludesse 600 (kuussada) eurot hiljemalt 04.10.2024.**
3. **Kohustada xxx hüvitama kriminaalmenetluse kulud, milleks on isiku kohtuarstliku ekspertiisi (ekspertiisiakt nr xxx) maksumus 84 eurot, hiljemalt 04.10.2024.**
4. **Kohustada xxx hüvitama kuriteoga tekitatud mittevaralise kahju summas 4 500 (neli tuhat viissada) eurot järgmiselt:**
 - summas 750 eurot hiljemalt 24.04.2024;
 - summas 750 eurot hiljemalt 24.05.2024;
 - summas 750 eurot hiljemalt 24.06.2024;
 - summas 750 eurot hiljemalt 24.07.2024;
 - summas 750 eurot hiljemalt 24.08.2024;
 - summas 750 eurot hiljemalt 24.09.2024.

Nimetatud summad tuleb tasuda xxx arveldusarvele nr EExxx.

5. KrMS 4. peatükis loetletud tõkendite ja muude kriminaalmenetluse tagamise vahendite tühistamine: tõkendit ega muid kriminaalmenetluse tagamise vahendeid ei kohaldata.
6. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid:
 - 4 CD-plaati fotodega, heli- ja videosalvestistega jätta kriminaalasja materjalide juurde.
7. Riiklikus sõrmejälgede registris ja riiklikus DNA-registris sisalduvate andmete kustutamine: andmed puuduvad. Andmed, millest KrMS § 206 lõike 2¹ alusel tuleb teavitada kriminaalmenetluse lõpetamisest Eesti Kohtuekspertiisi Instituuti, puuduvad.
8. Kriminaalmenetluse kulud: menetluskulude hüvitamise otsustus sisaldub käesoleva määruse resolutsiooni punktis 3.
9. Vastavalt KrMS § 206 lõikele 2 on käesoleva määruse koopia antud kahtlustatavale xxx allkirja vastu.
10. Kannatanul on õigus vastavalt KrMS § 206 lõikele 3 tutvuda kriminaaltoimikuga kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul Põhja Ringkonnaprokuratuuris aadressil Lubja tn 4 Tallinn. Kui füüsilisest isikust kannatanu ei valda eesti keelt, võib ta kümne päeva jooksul taotleda kriminaalmenetluse lõpetamise määruse sisust arusaamiseks selle teksti tõlkimist emakeelde või keelde, mida ta valdab.
11. KrMS § 207 lõigete 2 ja 3 alusel võib kannatanu põhistatud kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul esitada kaebuse Riigiprokuratuurile, asukohaga Wismari 7, Tallinn 15188.

Ilona Litvinova
Ringkonnaprokurör

Määruse koopia olen kätte saanud. Olen nõus täitma minule kriminaalmenetluse lõpetamise määrusega pandud kohustusi. Minule on selgitatud, et käesolevas määruses loetletud kohustuste täitmata jätmise korral kuulub kriminaalmenetlus käesolevas kriminaalasjas uuendamisele.

(nimi, allkiri, kuupäev)